

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Άγγελος Σοφριανίδης

ΕΔΙΠ (PhD)

Διδακτική των ΦΕ

AGENDA

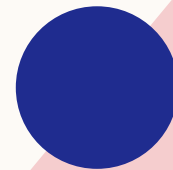
Πώς μαθαίνουν τα παιδιά;

Εισαγωγή στο σχεδιασμό

Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου

Σχεδιασμός Δραστηριότητας

Συμπέρασμα

ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ;

Από τη μεταφορά... στον εποικοδομητισμό

Tabula rasa

Piaget, Vygotsky,
Ausubel

1960

Εποικοδομητισμός

1980

ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

Μετά το 1980:

Οι ι.μ. καταγράφονται (και παρότι ατομικές) τελικά ομαδοποιούνται παγκοσμίως

Οι ι.μ. συνδέονται και σχηματίζουν εννοιολογικές και γνωσιακές δομές

Οι ι.μ. ερμηνεύονται και αναγνωρίζεται η αξία τους στη διαδικασία της μάθησης

Μοιάζουν με ιδέες
πρώιμων
επιστημόνων*

Στερούνται
συνοχής και
συνέπειας

Πολλές φορές
εμφανίζουν
αντίσταση στην
αλλαγή – επαναφορά

Εστιάζουν
περισσότερο σε
κινήσεις ή αλλαγές
παρά σε
καταστάσεις
ισορροπίας

Ιδέες των
μαθητών/
μαθητριών

Είναι διαισθητικές

Αφορούν
συγκεκριμένα
φαινόμενα και
περιβάλλοντα

*Η επίδραση της καθημερινής
γλώσσας στις εναλλακτικές ι. μ.
είναι σημαντική.*

Οι ιδέες των
μαθητών/μαθητριών

- Οι ι. μ. επηρεάζουν την διδασκαλία καθώς αποτελούν την αφετηρία της μαθησιακής διαδικασίας.

Εποικοδομητική
Διδασκαλία

- Οι ι. μ. αναγνωρίζονται και λαμβάνονται υπόψιν κατά την διδασκαλία είτε για την οικοδόμηση πάνω σε αυτές είτε με στόχο την σύγκρουση με αυτές

Εννοιολογική
αλλαγή

- Οι ι. μ. αλλάζουν μέσα από μια μακρόχρονη και συνεχή διαδικασία που ονομάζουμε εννοιολογική αλλαγή.

Η διαδικασία της μάθησης είναι η αλλαγή των προϋπαρχουσών γνωστικών δομών (ι.μ.) σε νέες που να αντιστοιχούν στην επιστημονική οπτική (εννοιολογική αλλαγή)

- Ανάδειξη των ιδεών των μαθητών/μαθητριών για το φαινόμενο

- Εννοιολογική σύγκρουση (νέα δεδομένα που έρχονται σε αντίθεση με την υπάρχουσα νοητική δομή ή εποικοδόμηση πάνω στις ιδέες τους)

- Αναστοχασμός και εισαγωγή νέα γνώσης (δημιουργία νέας νοητικής δομής)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Από τη γνώση... στη δραστηριότητα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θέμα

Γνώση αναφοράς
(ΓΠ)

Ιδέες των
μαθητών/μαθητριών
(ΠΓ)

Στόχοι

Τι θέλω να
γνωρίζουν;

Τι θέλω να ξέρουν
να κάνουν;

Δραστηριότητα

Πώς θέλω να
μάθουν;

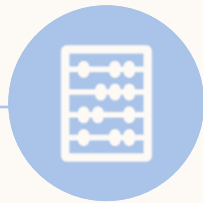
Πώς σχεδιάζω τη
δραστηριότητα;

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΓΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

*Από τη γνώση περιεχομένου...
στη γνώση για διδασκαλία*

HOW WE GET THERE

ΓΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

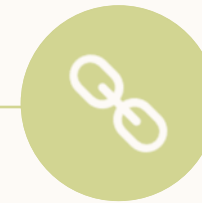
- Γνώση αναφοράς στο αντικείμενο/θέμα
- Βιβλίο Γυμνασίου

kahoot

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΓΝΩΣΗ

- Ιδέες των μαθητών/μαθητριών
  - ΟΙΚΟ-ΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
DRIVER ROSALIND, SQUIRES ANN, RUSHWORTH PETER, WOOD-ROBINSON VALERIE
- Βήματα διερευνητικής δραστηριότητας

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΓΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

- Μετασχηματισμός της γνώσης αναφοράς για μικρά παιδιά (χωρίς να αλλοιώνω την ορθότητα)
- Σχεδιασμός της δραστηριότητας με βάση κάποιο στόχο με βάση τα προηγούμενα

ΣΧΕΔΙΑΣΜΌΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΌΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΦΕ

*Από τη μεταφορά γνώσης...
στη διερεύνηση*

“ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΩ ΜΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΩ ΘΕΣΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ”

[Να μπορούν οι μαθητές/μαθήτριες] να προβλέψουν την τήξη του νερού σε θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν όταν τίθεται προφορικό ερώτημα

[Να μπορούν οι μαθητές/μαθήτριες] να προβλέψουν την εξάτμιση του νερού από ένα αντικείμενο όταν αυτό βρίσκεται σε θερμοκρασία δωματίου όταν τίθεται προφορικό ερώτημα

Να μπορούν οι μαθητές/μαθήτριες να προβλέψουν την τήξη του νερού σε θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν όταν τίθεται προφορικό ερώτημα

Να μπορούν οι μαθητές/μαθήτριες να προβλέψουν την τήξη του νερού σε θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν όταν τίθεται προφορικό ερώτημα

Υποκείμενο

- Δηλώνεται το πρόσωπο στο οποίο θα παρατηρήσουμε τη συμπεριφορά

Ενέργεια

- Δηλώνεται με το ρήμα που παρουσιάζει την αναμενόμενη συμπεριφορά (ενεργητική φωνή)

Αποτέλεσμα

- Το παράγωγο της ενέργειας

Συνθήκες

- Προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες θα παρουσιαστεί το αποτέλεσμα της ενέργειας

“ΚΑΘΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΧΕΙ ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΚΑΙ ΜΟΝΟ*”

*Αναφέρομαι σε γνώσεις και όχι σε δεξιότητες !!!

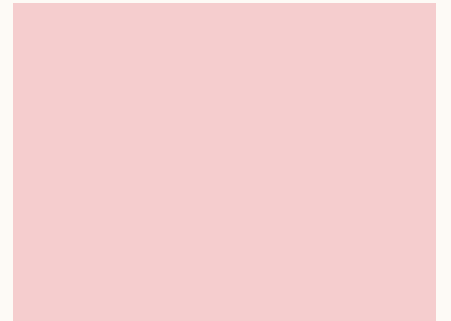
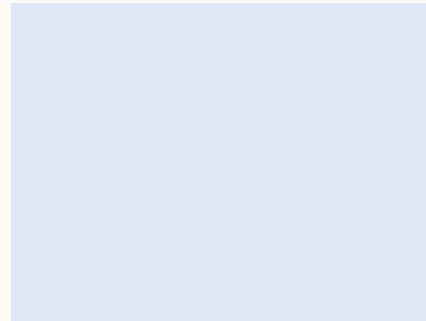
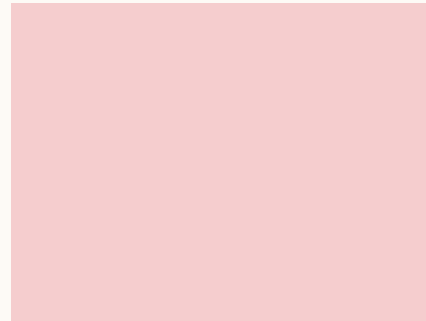
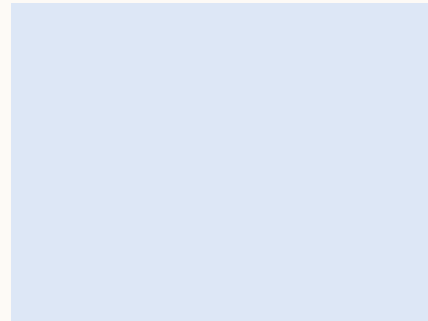
Όχι πάντα, αλλά έτσι είναι πιο εύκολο τόσο στο σχεδιασμό όσο και για τα παιδιά

ΒΗΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΕΝΑΥΣΜΑ

Απλό ερώτημα
Συγκεκριμένο θέμα
Ένα στόχο την φορά

Θέτω ερώτημα

Παραγωγικές ερωτήσεις

Τι νομίζεις ότι ;

Δώσε ένα παράδειγμα ...

Τι εννοείς όταν λες ... ;

Γιατί πιστεύεις ότι ...;

Έργα

Πειράματα

Αντικείμενα

Καρτών (με καρτούν)

Χάρτες ιδεών

Οι ερωτήσεις προτιμούμε να είναι:

- Παραγωγικές
- Ανοιχτές
- Προσωποκεντρικές
- Να εστιάζουν στο αντικείμενο

Τι νομίζεις ότι θα συμβεί αν βάλω το νερό στη κατάψυξη για μερικές ώρες;

Τι νομίζεις ότι θα συμβεί αν βάλω ένα βρεγμένο ρούχο πάνω στο καλοριφέρ;

ΒΗΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

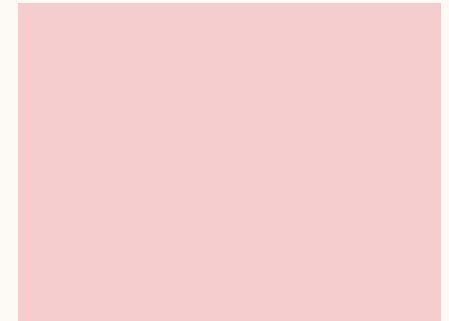
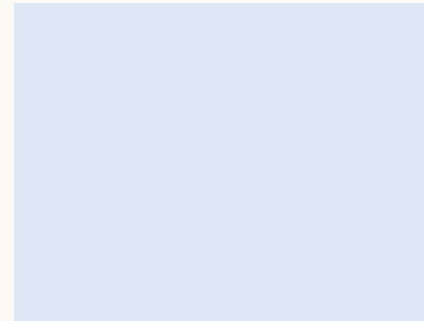
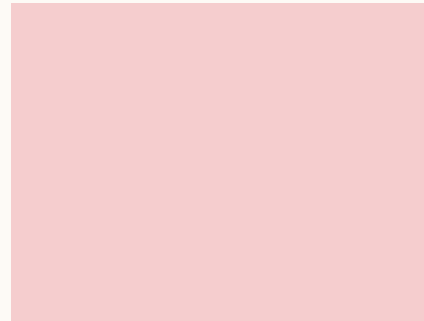
ΘΕΤΩ ΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑ

Απλό ερώτημα
Συγκεκριμένο θέμα
Ένα στόχο την φορά

ΣΥΛΛΕΓΩ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Καταγράφω
σχεδιάζοντας ή ζητώ
να μου σχεδιάσουν
τις προβλέψεις τους

ΒΗΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΘΕΤΩ ΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑ

Απλό ερώτημα
Συγκεκριμένο θέμα
Ένα στόχο την φορά

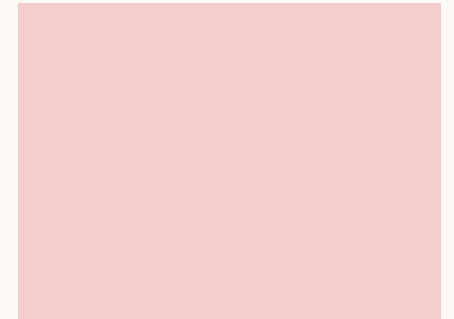
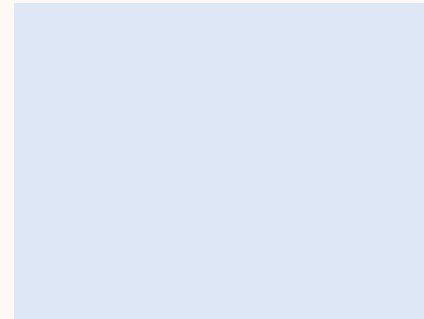
ΣΥΛΛΕΓΩ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Καταγράφω
σχεδιάζοντας ή ζητώ
να μου σχεδιάσουν
τις προβλέψεις τους

ΈΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κάνω ένα πείραμα ή
προσφέρω ένα
μοντέλο που μπορεί
δώσει απαντήσεις

ΠΩΣ ΣΧΕΔΙΑΖΩ ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ;

ΑΠΛΟ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΤΟΧΟ

- Το πείραμα πρέπει να έχει λίγα βήματα (ίσως επαναλαμβανόμενα)
- Το πείραμα πρέπει να γίνει με απλά υλικά, γνώριμα στα παιδιά
- Πρέπει να είναι εστιασμένο στο στόχο

ΒΑΣΙΣΜΈΝΟ ΣΤΙΣ ΙΔΕΕΣ

- Από τη βιβλιογραφία ξέρω τις πιθανές απαντήσεις των μαθητών/μαθητριών στη συζήτηση που προηγήθηκε και άρα σχεδιάζω το πείραμα με βάση αυτές

Αν κάνω σύγκριση μεταξύ δύο περιπτώσεων προσέχω να **αλλάζει μόνο μια παράμετρος** μεταξύ των δυο ώστε να μπορώ να βγάλω συμπέρασμα

ΒΗΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΘΕΤΩ ΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑ

Απλό ερώτημα
Συγκεκριμένο θέμα
Ένα στόχο την φορά

ΣΥΛΛΕΓΩ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Καταγράφω
σχεδιάζοντας ή ζητώ
να μου σχεδιάσουν
τις προβλέψεις τους

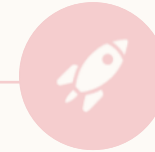
ΈΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κάνω ένα πείραμα ή
προσφέρω ένα
μοντέλο που μπορεί
δώσει απαντήσεις

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Καταγράφω
σχεδιάζοντας ή ζητώ
να μου σχεδιάσουν τα
αποτελέσματα

ΣΥΖΗΤΩ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συζητώ μαζί τους τα
αποτελέσματα σε
σχέση με τις
προβλέψεις

Αναστοχασμός

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Καταλήγω σε συμπέρασμα σε σχέση με το υπό διερεύνηση ερώτημα!

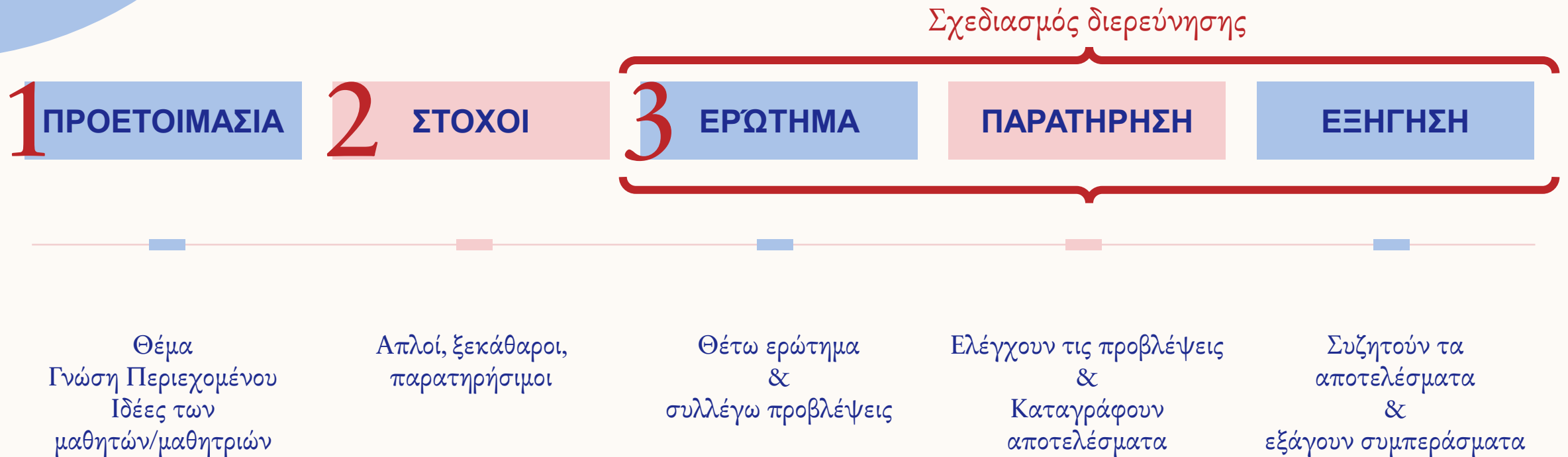
Ζητώ να απεικονίσουν το αποτέλεσμα με μια ζωγραφιά είτε ατομικά είτε ως ομάδα!

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ... **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Από την προετοιμασία ... στη διδασκαλία

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

Άγγελος Σοφιανίδης
asofianidis@uowm.gr

Γραφείο 213

Ώρες Συναντήσεων
Δευτέρα 11πμ-12μμ και 12μμ-1μμ